

Oponentní posudek na diplomovou práci

autor: Martin Archalous
název práce: Hypoteční krize
datum uzavření práce a vložení do IS: 28. 10. 2014
rozsah práce: 145 stran
vedoucí práce. ing. Jan Pokorný
oponent práce: doc. JUDr. PhDr. Ilona Bažantová, CSc.

Diplomant si vybral téma vysoce aktuální, ke kterému je na jednu stranu dost faktických materiálů a statistických dat a dílčích studií; na straně druhé analytické souhrné studie a ekonomicko-právní rozborů „testované“ na reálných datech nejsou tak časté.

V úvodu si diplomant klade ambiciózní cíle, když základní otázku formuluje: *“Co bylo příčinou americké hypoteční krize?”* se zaměřením na monetární politiku a právní regulaci bankovního sektoru. Dílčí podotázky, podle kterých je práce dále členěna do kapitol, jsou následující: - Jakou roli sehrála měnová politika?; - Jakou roli sehrála regulace?; - Byla chyba ve fungování bank či jejich řízení?; - Jak fungoval hypoteční trh v USA?; - Jakou roli sehrála sekuritizace a exotické finanční deriváty?; - Jakou roli sehrály ratingové agentury?;- Jedná se o krizi liberálního kapitalismu jako celku?

Práce je členěna na úvod, 10 kapitol, závěr, dále obsahuje seznam literatury a zdrojů, abstrakt v češtině a angličtině. Hlavní metodou práce je historicko-popisná metoda a analýza dostupných dat. Správný postup je stanovení výzkumných hypotéz (což autor v úvodu práce správně činí), které pak následně musí být v každé kapitole testovány na uváděných datech a buď potvrzeny, či vyvráceny. Tento postup však není v první kapitole dodržen – hned v úvodních větách první kapitoly diplomant autoritativně konstatuje to, co by mělo být

předmětem výzkumu [tedy zkoumání příčin krize] a až poté jedním ze závěrů práce: „*Autor práce se kloní k názoru, že role centrálních bank (CB) byla významná, volnou měnovou politikou považuje dokonce za příčinu hlavní.*“ (s. 10).

Autor se přiklání k názorům neorakouské ekonomické školy a k jejímu vysvětlení vzniku krizí. Práce má silné stránky (např. sub. 3.3 až 3.5; sub. 6.1 o příčinách hospodářského cyklu; kap. 7 o detailním průběhu krize v USA a pádu banky Lehman Brothers) i stránky pouze popisné (sub. 8.2.6, sub. 8.2.7, sub. 8.2.8). Autor by při ústní obhajobě mohl vysvětlit své stanovisko uváděné na str. 93: „*Problémem totiž nebylo selhání Lehman Brothers. Problémem bylo, že nesehala dříve.*“

Obsahově práci hodnotím příznivě a lze konstatovat, že cíl práce byl splněn.

Práce má bohužel nedostatky formálního rázu.

Práce je psána na stylistické úrovni vhodné spíše pro populární účely (např. novinářské formulace na s. 5 „*Krize se přelila do dluhů států*“; na s. 11 „*Účelem této práce ale není nadávat na bankéře a vynášet morální soudy*“; na s. 75 „*Krize ale udeřila všude*“, na s. 88 včetně pravopisné chyby: „*Tehdy se o AIG začali vážně zajímat úřady*“).

Práce vychází z velkého množství literatury a zdrojů, které jsou v Seznamu literatury rozčleněny na 6 podskupin na celkem 10 stranách. Autor cituje a odkazuje na zdroje a literaturu v poznámkách pod čarou, bohužel souběžně použil několik způsobů odkazů, což nelze; vždy je nutno vybrat jen jeden způsob a ten dodržovat v celé práci. Problém této práce jsou tzv. „Harwardské odkazy“, kdy tento způsob je spíše vhodný pro kratší ekonomický článek, navíc by musel být i patřičně upraven seznam literatury. Např. u častého odkazu Paulson (2013) je nutno vynaložit detektivní úsilí při zjišťování, o jaký zdroj se jedná – jde o monografii uvedenou v první části seznamu literatury zařazenou pod písmenem „H“ - *HENRY M. PAULSON, On the brink: inside the race to stop the collapse of the global financial system. Updated trade edition. Grand Central Publishing, 2013. ISBN 978-145-5551-903*. U odkazu (Krugman 2009) je možno si „vybrat“, k čemu se vztahuje: buď ke knize v prvním subseznamu (pravděpodobně ano), či ke třem různým článkům s vročením 2009 v jiném subseznamu? U konkrétních číselných a statistických údajů by měly být uváděny strany, u parafrází a citací z tištěných zdrojů (knih, časopisů) musí být uvedeny strany vždy. Někde přesné odkazy jsou, někde nikoli. Citace bez uvedení strany jsou např. cit. č. 10, č. 19, č. 162, č. 163, č. 205, č. 253.

V textu jsou vhodně umístěné tabulky a grafická znázornění, bohužel opět často s nedostatečným/neúplným uvedením zdrojů, které se velmi těžko ověřují (např. graf č. 4, č. 5, č. 20, č. 30, č. 31). Také není patrné, kdy autor použil pouze data a graf sám vytvořil/vygeneroval a kdy převzal celý graf, navíc, když diplomant v úvodu práce na s. 9 tvrdí: *„Mnoho grafů a tabulek v této práci pochází z vlastního výzkumu, postaveného na datech např. americké centrální banky Fed, Census Bureau, ministerstva financí a dalších institucí.“*

Shrnutí: práce má velký záběr, což se projevilo i v rozsahu práce, pracuje s velkým množstvím zdrojů, faktů, upozorňuje na zajímavé souvislosti a propojení finančního a bankovního sektoru s politickými (vládními) ambicemi a chybami regulace, neopomenula ani zdůraznit právní rámec a jeho změny a pokusy o reformu. Diplomová práce i přes zásadní formální prohřešky v zásadě splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a hodnotím ji jako dobrou.

Navrhuji proto, aby diplomová práce byla připuštěna k ústní obhajobě.

V Praze, dne 21. 11. 2014

doc. JUDr. PhDr. Ilona Bažantová, CSc.

oponent diplomové práce